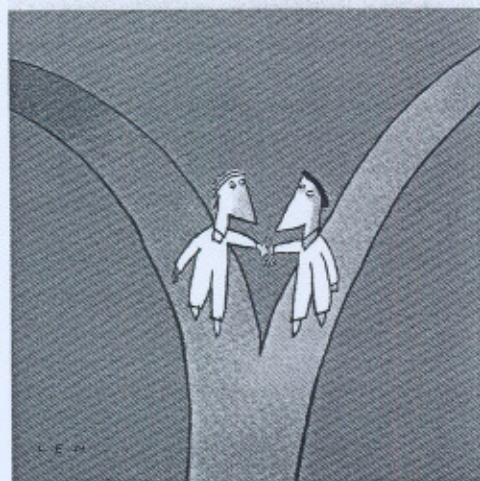

SAMEN VERDER!

VREDESWEEK 2005
17 t/m 25 september

Illustratie: Len Munnik

SAMEN VERDER

PROGRAMMA 6-12

Maak een keuze uit de verschillende suggesties.

Voorlezen en uitspelen

Lees onderstaande tekst over de boom voor, de kinderen spelen die ondertussen uit. Waar puntjes in de tekst staan, laat je een korte stilte vallen, zodat de kinderen zich in kunnen leven. Eén kind speelt de grote boom, andere kinderen staan er in een kring omheen.

Onder het motto 'Samen verder' gaan het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) en Pax Christi de Vredesweek 2005 in. Van 17 tot en met 25 september vinden allerlei activiteiten plaats. In dit programma staan een aantal suggesties om met het thema 'Samen verder' aan de slag te gaan.

Achtergrondinformatie

Je hoeft niet naar andere landen te kijken om te ontdekken dat er mensen zijn die hun gelijk proberen te halen met geweld. Na de moord op Theo van Gogh in november 2004 brak er in Nederland een onrustige periode aan. Er werden enkele moskeeën, kerken en schoolgebouwen in brand gestoken. In de media werd geschreven over Nederlanders en moslims. Een tegenstelling: wij en zij. Alsof niet veel moslims hier in Nederland geboren zijn. Wat weten we eigenlijk van de ander? In grote steden is de scheiding tussen witte Nederlanders en Nederlanders met buitenlandse ouders groot. Al zitten we op verschillende scholen en wonen we niet bij elkaar in de wijk, toch hebben we onze mening al klaar over de ander.

Er zijn woorden die haat zaaien en mensen verdelen in 'wij' tegen 'zij'. Er zijn ook woorden die heilzaam zijn en vrede stichten. Waar kunnen woorden juist bruggen slaan in plaats van verdeling zaaien? Want we moeten samen verder. Hoe? Daar gaan we in de Vredesweek naar op zoek.

Ga rustig staan...

Zet je voeten iets van elkaar af, zodat je stevig staat...

Probeer een mooie boom voor je te zien. Doe je ogen maar even dicht...

Doe nu net of jij die boom bent...

Voel de wortels onder je voeten...

Wortels die heel diep de grond ingaan...

Doe je armen omhoog en maak er takken van...

Adem rustig in en uit...

Voel de warme zon op je takken schijnen en geniet ervan...

Wat is dat?

De grote hoge boom spreidt zijn takken uit over de andere bomen.

Nu krijgen ze geen zon.

Ze kunnen niet meer groeien...

Het gaat zachtjes regenen...

Haal het frisse water met je wortels uit de grond...

Ha, dat is lekker...

Wat is dat?

De grote hoge boom haalt met zijn wortels al het water uit de grond.

Nu krijgen de andere bomen dorst...

Zonder water verdorren ze...

De zon schijnt, de wind begint zachtjes te waaien. Laat je takken meegaan op de wind...

Het gaat stormen. De wind blaast en blaast. Je takken gaan hard heen en weer...

De bomen kraken...

Wat is dat?

De grote hoge boom vangt de meeste wind...

Zijn takken zwiepen heen en weer...

En opeens... De boom kraakt. Hij valt om...

Hij neemt een paar bomen in zijn val mee...

Maar de andere bomen krijgen opeens weer zon...

Ze vinden weer water met hun wortels...

Ze nemen diep de warmte, het licht en de kracht van de zon in zich op...

Ze reiken met hun takken in de lucht...

Doe je ogen maar weer open...

Schud je armen uit...

En word weer een kind.

Gesprekjes

- Hoe voelden ze zich als boom?
- Hoe voelde de grote hoge boom zich eerst? En daarna?
- Wat vinden anderen van de grote hoge boom?
- Wat voelden ze toen hij omviel?
- De grote hoge boom belemmerde andere bomen om te groeien. Gebeurt dat bij mensen ook wel eens? Kun je een voorbeeld geven?
- Hoe kun je iedereen een eigen plaats geven en de ruimte om te groeien?

Een boom voor iedereen**Nodig**

- vellen papier of behangrol
- verf en kwasten
- viltstiften

Iedereen schildert een boom die stevig met zijn wortels in de grond staat en met takken die de lucht in reiken. Schilder de blaadjes in herfsttinten. Schrijf op de blaadjes woorden die er voor zorgen dat je samen kunt wonen en dat iedereen kan groeien, zoals aandacht voor elkaar hebben, elkaar helpen en vriendelijk zijn.

Zingen

Zing met elkaar het lied 'Niet van jou alleen' (pagina 24) Je kunt het lied ook als tekst voorlezen.

- Herkennen ze het wij-zij denken?
- Komt het voor op school, op de sportclub, in je buurt? Hoe dan?
- Hoe is het om bij een groep te horen en hoe voelt het om buiten de groep geplaatst te worden?

Collage**Nodig**

- grote vellen papier
- lijm
- recente kranten en tijdschriften

Deel het papier in tweeën door een vouw of een streep. Op de ene helft worden voorbeelden uit kranten en tijdschriften geplakt van wij-zij denken in Nederland. Op de andere helft komen teksten en foto's die het wij-zij denken doorbreken. Hang de collages op en bekijk ze met elkaar.

- Wat vinden ze van de voorbeelden?
- Was het voor beide helften even gemakkelijk om voorbeelden te verzamelen?
- Welke initiatieven kennen ze in hun omgeving om wij-zij denken te doorbreken?
- Kunnen ze zelf nog andere manieren bedenken?

Fotowedstrijd

Maak van de zelfgemaakte bomen een (digitale) foto

en mail die naar vredesweek@ikv.nl. De mooiste foto's worden op www.vredesweek.nl geplaatst. Je kunt de foto's natuurlijk ook aanbieden aan de plaatselijke media.

Plant een vredesboom

Plant met de kinderen een vredesboom, bij de kerk, op het schoolplein of op een andere plaats in de wijk. De kinderen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van de boom. Poot in de herfst bolletjes van bijvoorbeeld sneeuwkllokjes. De boom kan een plek worden waar kinderen ruzies kunnen bespreken en het weer goed maken. Nodig bij het planten van de boom de burgemeester of wethouder uit en stel de plaatselijke pers op de hoogte.

Viering

Sluit af met een viering waarin je laat zien waarmee je bezig bent geweest:

- de tekst van de boom voorlezen en ondertussen uit laten spelen;
- geschilderde bomen laten zien, kinderen vertellen over de bijschriften;
- lied 'Niet van jou alleen' zingen;
- collages laten zien en er iets over vertellen;
- verhaal over Jona en de wonderboom vertellen.

SAMEN VERDER

Jona en de wonderboom

In de grote stad Ninevé is het leven niet goed. De mensen leven langs elkaar heen. Ze kijken niet naar elkaar om en denken alleen maar aan zichzelf. Vreemdelingen zijn in de stad niet welkom en worden uitgebuit. Dat kan zo niet langer, vindt God.

"Maak je klaar," zegt Hij tegen Jona, "en ga naar Ninevé."

Jona maakt zich klaar. Maar niet om naar Ninevé te gaan. Hij kijkt wel uit! In die vreselijke stad zitten ze echt niet op hem te wachten.

Nee, hij gaat aan boord van een schip dat naar Tarsis vaart, juist de andere kant op. Weg van God. Hij gaat in het ruim liggen slapen.

Dan steekt er een grote storm op. De zee wordt zo wild, dat het schip dreigt te breken.

De zeelieden worden bang. Ieder roept zijn eigen god om hulp. Ze gooien de lading van het schip in zee, om de boot lichter te maken. De schipper gaat het ruim in. "Wat lig je hier te slapen!", roept hij tegen Jona. "Sta op en roep je God aan! Misschien kan Hij ervoor zorgen dat we niet vergaan."

De zeelieden werpen het lot om te zien wie de schuldege is van de storm. Het lot valt op Jona. "Vertel op", roepen ze. "Hoe komt het dat deze ramp ons treft? Wat doe je hier aan boord? Waar kom je vandaan? Uit welk land kom je? Bij welk volk hoor je?" "Ik ben een Hebreër", zegt Jona. "En ik vereer de God van de hemel, die de zee en het land gemaakt heeft." De zeelieden worden doodsbang als ze horen dat Jona van God is weggelopen. "Hoe kun je dat nou doen?", vragen ze. "Wat moeten wij nu met jou?" "Gooi mij in zee", zegt Jona. "Want het is mijn schuld dat de zee zo tekeer gaat."

Maar dat willen de zeelieden niet. Ze roeien uit alle macht om aan land te komen. Maar het lukt niet. De golven worden hoe langer hoe hoger. Ze roepen tot God: "God, laat ons niet vergaan! Neem het ons niet kwalijk als we het leven van deze man offeren. U bent God, al wat U wilt, doet U." Dan pakken ze Jona op en gooien hem in zee. Meteen wordt de zee kalm.

God laat Jona opslokken door een grote vis. Drie dagen en drie nachten zit hij in de buik van de vis. Dan bidt hij tot God. En de vis spuugt hem uit op het land.

"Maak je klaar", zegt God opnieuw, "en ga naar Ninevé."

En Jona gaat naar Ninevé.

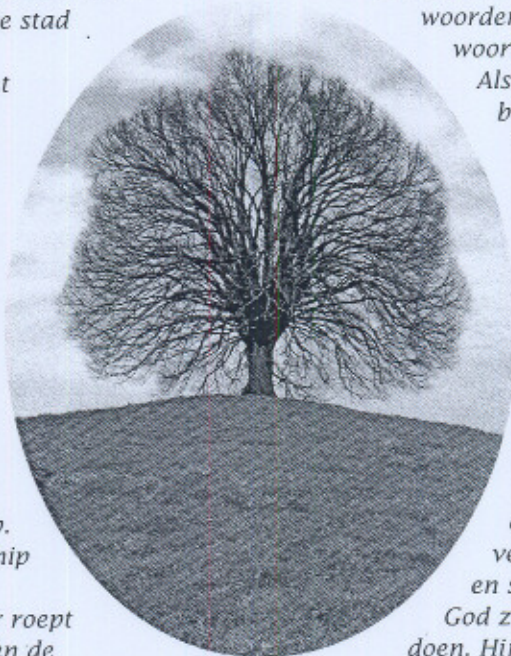
Ninevé is een grote stad. Jona zou drie dagen nodig hebben om erdoorheen te lopen. Maar hij loopt maar één dag. Dan roept hij tegen de inwoners van Ninevé: "Nog veertig dagen, dan zal Ninevé van de aarde verdwijnen!"

De mensen van de stad schrikken van zijn woorden. Ze geloven God en vertellen de woorden van Jona aan elkaar door.

Als Jona's boodschap de koning bereikt, staat hij op van zijn troon. Hij doet zijn mooie kleren uit, trekt een boetekleed aan en gaat op de grond zitten.

Dan laat hij overal in Ninevé omroepen: "Alle mensen moeten vasten. De koeien, schapen en geiten mogen niet meer grazen of water drinken. Iedereen moet een boetekleed aantrekken en tot God roepen. Alle mensen moeten anders gaan leven en geen onrecht meer doen. Misschien verandert God nog van gedachten en spaart hij ons en onze stad."

God ziet wat de mensen van Ninevé doen. Hij besluit de stad te sparen.

Nadat Jona zijn boodschap aan de mensen van Ninevé heeft verteld, zoekt hij een plekje buiten de stad. Hij maakt er een hutje om af te wachten wat er met de stad gebeurt. God laat een wonderboom opschieten om Jona schaduw te geven. Jona is blij met de boom. Dat is beter dan zijn hutje! Jona wacht de hele dag, maar er gebeurt niets. Hij wordt verschrikkelijk boos op God. "Ik wist het", zegt hij. "U bent een God vol liefde, geduld en trouw. U bent altijd bereid om mensen te vergeven. Nou, ik ga nog liever dood dan zo verder te leven." Maar God zegt: "Is het terecht dat je zo kwaad bent?"

De volgende morgen laat God de boom door een worm aanvreten. De boom verdort. Er komt een harde hete wind uit het oosten. Jona is woedend dat de boom dood is. Nu brandt de zon op zijn hoofd. "Ik ga nog liever dood dan dat ik zo verder moet leven!" roept hij.

"Is het terecht dat je zo kwaad bent over die boom?", vraagt God.

"Ik ben verschrikkelijk kwaad, en terecht!", vindt Jona.

Dan zegt God: "Jij hebt al verdriet om die wonderboom, waar je geen enkele moeite voor hoeft te doen. Je hebt hem niet laten groeien. Hij is in één nacht opgekomen en in één nacht verdort. Zou ik dan geen verdriet hebben om Ninevé, de stad waar meer dan honderdtwintigduizend mensen wonen die het verschil tussen links en rechts niet eens kennen? En dan nog al die dieren?"

PROGRAMMA 12-16

Maak een keuze uit de verschillende mogelijkheden.

E-card

Ontwerp een e-card om jongeren op te roepen samen een vreedzame samenleving in te richten. Laat ze zelf bedenken aan wie ze een e-card willen sturen. Denk ook aan plaatselijke (migranten)organisaties en moslimjongeren.

In groepjes van drie of vier wordt nagedacht op welke manier ze leeftijdsgenoten op willen roepen om samen verder te gaan. Schrijf een aantal trefwoorden op, zoals respect, aandacht voor elkaar en gastvrijheid.

Herinner de jongeren eraan hun taalgebruik aan te passen aan de geadresseerde. Kiezen ze voor een statisch beeld of een korte animatie?

Stapsgewijs een e-card maken:

- script bedenken
- tekeningen en/of foto's maken
- muziek opzoeken
- animatie maken met een programma als Power Point
- tekst voevoegen.

Bekijk de e-cards met elkaar. Welke e-card heeft de meest positieve boodschap en welke brengt die het duidelijkst over?

Kies welke e-card verstuurd gaat worden en aan wie. Mail de e-card ook naar vredesweek@ikv.nl met vermelding van gegevens van de groep. De beste e-cards worden geplaatst op www.vredesweek.nl met de mogelijkheid om ze te verzenden.

Brugspandoek

Woorden kunnen afstanden overbruggen. We gaan met elkaar figuurlijk afstanden overbruggen door een brugspandoek te maken bij het thema 'Samen verder'.

Voorbereiding

Zorg voor een stapel verschillende kranten. Maak groepjes van drie of vier. Laat de jongeren artikelen zoeken over tegenstellingen tussen verschillende bevolkingsgroepen in Nederland. Daarvan knippen ze er twee of drie uit.

De artikelen kunnen slecht nieuws bevatten over (verbaal) geweld. Is er ook *goed* nieuws over samenwerking te vinden? Ga met elkaar in gesprek over de problemen:

- Wat is de oorzaak van het wij-zij denken?
- Wat zou je kunnen doen om samen verder te gaan?
- Op welke manier zou je dat kunnen bereiken?

De groepjes vertellen elkaar over de artikelen die ze uitgeknipt hebben en de oplossing die ze voor deze situaties zien.

Tekst en logo

De opdracht is om een tekst of logo voor een brugspandoek te ontwerpen, waarmee automobilisten en voorbijgangers opgeroepen worden samen verder te gaan. Met welke woorden kun je mensen oproepen dit te bereiken?

- Vorm groepjes van ongeveer vier personen.
- Geef iedereen een vel papier.
- Iedereen schrijft midden op het vel de woorden 'samen verder' en daaromheen woorden of zinnen die bij hen opkomen.
- Laat het blaadje doorgeven, zodat de volgende kan associëren op het thema.
- Selecteer de beste teksten door ze te omcirkelen.
- Maak hieruit een keuze of voeg teksten samen tot een spreuk.
- De groepjes presenteren hun spreuk.
- Kies de beste spreuk.

Taakverdeling

Verdeel de taken over de groepjes:

- Een geschikte brug zoeken.
- Nagaan hoe het spandoek opgehangen kan worden.
- De afmetingen bepalen.
- Toestemming regelen met de gemeente (politie of Rijkswaterstaat).
- Voor het benodigde materiaal zorgen; gebruik verf die geschikt is voor alle weersomstandigheden!
- Een schets opzetten, nadenken over lettergrootte, kleurgebruik enzovoort.
- Voor publiciteit zorgen; adressen en telefoonnummers verzamelen.
- Foto's maken tijdens het maken van het spandoek.
- Dag en moment bepalen om het spandoek op te hangen.
- Iemand uitnodigen die het spandoek onthult, bijvoorbeeld iemand van een kerk, moskee, plaatselijke vredesgroep, burgemeester of wethouder, popartiest of topsporter.
- Een achtergrondartikel schrijven over de aanleiding om het brugspandoek te maken, met foto's.
- Nagaan of er iemand beschikbaar is voor het afnemen van een interview.

Mail een (digitale) foto van het brugspandoek naar vredesweek@ikv.nl. Vermeld de gegevens van de groep en de brug waar het spandoek te zien is. De beste spandoeken worden geplaatst op www.vredesweek.nl.

Voor bovenstaand programma is rijkelijk geput uit materiaal voor de Vredesweek, dat het IKV/Duo Decimo heeft ontwikkeld. Informatie over het complete pakket materiaal is te vinden op www.vredesweek.nl.

Iet Roukema